

Ons nummer: 025.002255

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp Sociale en psychische veiligheid
Commissie Boarger en Mienskip
Collegebesluit d.d. 13 oktober 2025
Portefeuillehouder Marianne Poelman
Team Beleid Sociaal Domein
Adviseur Lieneke Bolhuis

Reden informatieverstrekking: toezegging verstrekken van actieve informatie van het college

Collegebesluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit in te stemmen met de actieve informatie over beleidstukken, acties en het meldingssysteem op het gebied van veiligheid en zorg.

Toelichting/achtergrond

Naar aanleiding van de motie Sociale en psychische veiligheid is aan de gemeenteraad van 18 september 2025 toegezegd de volgende informatie te verstrekken:

1. Overzicht van de beleidsstukken die betrekking hebben op veiligheid en zorg.
2. Acties die reeds ondernomen worden op het gebied van veiligheid en zorg.
3. Duidelijkheid over het systeem van meldingen op het gebied van veiligheid.
4. Toegang tot melding doen onderzoeken of dit ook via de website van de gemeente Súdwest-Fryslân kan.

Via deze actieve info wordt uitvoering gegeven aan deze toezegging.

Inleiding en terminologie

De afgelopen jaren heeft het thema 'geweld tegen vrouwen' steeds meer aandacht gekregen in de media en daarmee ook in het maatschappelijke en politieke debat. Geweld bestaat uit diverse vormen van geweld, met een eigen dynamiek, patroon en motief. En juist het verschil daartussen is van essentieel belang voor de aanpak van het geweld. Hieronder een overzicht van een aantal termen die veel gebruikt wordt als we spreken over geweld.

Term	Toelichting
Geweld in afhankelijkheidsrelaties	Alle vormen van geweld in een situatie waarbij de één van de ander afhankelijk is of wordt gemaakt. Bijvoorbeeld (ex-)partnergeweld, kindermishandeling, mensenhandel, eer gerelateerd geweld, ouderenmishandeling.
Huiselijk geweld	Geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de directe huiselijke kring van het slachtoffer. Bijvoorbeeld (ex-)partner, huisgenoot, familielid, vriend. De term verwijst naar de relatie tussen dader/slachtoffer, niet naar de locatie van het geweld.
Seksueel geweld	Seksuele gedragingen die plaatsvinden zonder toestemming of onder dwang. Zowel online als offline.
Psychisch geweld	Geweld wat gekenmerkt wordt door vernedering, manipulatie, controle, beperking van vrijheid/ontwikkeling/zelfontplooiing, economisch geweld (beheren van financiën en bv. verhinderen dat men kan werken).

Term	Toelichting
Stalking	Het systematisch en opzettelijk lastig vallen van een persoon, waardoor deze angstig wordt en onveiligheid ervaart. Dit kan op verschillende manier en zowel fysiek als digitaal. Stalking kan bij iedereen voorkomen (bv. bij beroemdheden), maar het meest voorkomend is (ex-)partner stalking.
Schadelijke traditionele praktijken	Alle vormen van geweld en onderdrukking die voortkomen uit traditie, cultuur, religie of bijgeloof. Voorbeelden zijn vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang, eer gerelateerd geweld.
Eer gerelateerd geweld	Alle vormen van geweld die gepleegd worden om de familie-eer te beschermen of herstellen. Dit komt voort uit traditie, en is niet gebonden aan één enkele religie.
Gender gerelateerd geweld	Gender verwijst naar de sociaal en cultureel bepaalde rollen, gedragingen en eigenschappen die een maatschappij toekent aan de twee seksen man/vrouw. Gender gerelateerd geweld komt voort uit maatschappelijke gendernormen en ongelijke machtsverhoudingen. Vb. jongens zijn stoer, zitten op een fysieke sport en zorgen voor het inkomen; meisjes zijn knap, gedragen zich rustig en verzorgen het gezin.
Intieme terreur	Ernstige vorm van eenzijdig partnergeweld wat gekenmerkt wordt door dwang en controle. Er ontstaat een significant machtsverschil waarbij de ene partner de ander volledig domineert, controleert en intimideert. Intieme terreur kent een aantal vaste patronen/fases, waardoor bij tijdige signalering een adequate veiligheidstaxatie gemaakt kan worden.
Moord	Het met voorbedachte rade opzettelijk beroven van het leven van een ander. Motieven kunnen divers zijn.
Femicide	Moord op een vrouw, omdat zij vrouw is. Het motief komt voort uit gender gerelateerd geweld. Femicide is verder te onderscheiden in (ex-)partnerdoding, eergeerelateerd geweld/eerwraak, vrouwenhaat, het bewust doden van vrouwen tijdens gewapende conflicten en georganiseerde misdaad/vrouwenhandel. In Nederland wordt femicide vrijwel altijd door een (ex-)partner gepleegd en voorafgegaan door intieme terreur. Doordat intieme terreur veelal een vast patroon volgt naarmate de problematiek escaleert, is femicide in Nederland de meest voorspelbare vorm van moord.

Ook in het werk komt onveiligheid voor: 40% van de vrouwen maakt daar seksuele intimidatie mee. Dit maakt dat vrouwen een grote mate van onveiligheid ervaren en daadwerkelijk meer onveiligheid meemaken in zowel de publieke ruimte, de thuissituatie als op het werk. Door de toenemende aandacht voor deze onveiligheid van vrouwen, rijst steeds meer de vraag: wat doen we nu eigenlijk tegen die onveiligheid? En is wat we doen dan wel genoeg?

Zowel mannen als vrouwen kunnen slachtoffer van geweld worden. Uit onderzoeken blijkt echter dat vrouwen vaker dan mannen slachtoffer zijn van ernstig geweld met een meer structureel karakter, met meer en ernstigere verwondingen door het geweld. Bovendien wordt het geweld veel vaker dan bij geweld tegen mannen gepleegd door iemand in de huiselijke omgeving, zoals een (ex)partner of familielid.

Samenvatting landelijke cijfers

Algemene cijfers

- 41% van de vrouwen maakt in haar leven fysiek en/of seksueel geweld mee.
- Elke 8 dagen sterft een vrouw door femicide, meestal door een (ex-)partner.

Partnergeweld

- 1 op de 3 vrouwen ervaart psychisch geweld door een (ex-)partner.
- 1 op de 5 vrouwen wordt gestalkt, vaak door een bekende.

Seksueel geweld en intimidatie

- 1 op de 3 vrouwen maakt seksueel geweld mee.
- 40% ervaart seksuele intimidatie op de werkvloer.

Impact

- Geweld leidt vaak tot langdurige psychische klachten, trauma en sociaal isolement.
- Vrouwen met een migratieachtergrond, LHBTIQ+ personen en vrouwen met een beperking lopen extra risico.

Femicide

- In meer dan de helft van de gevallen is de (ex-)partner de verdachte.
- Femicide is de meest extreme vorm van gender gerelateerd geweld.

Deze cijfers zijn afkomstig uit de infographic van de Rijksoverheid en een analyse van het Informatie-Analyseteam (IAT), in samenwerking met de Nationale Politie en het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Regionaal beleid Sociaal Domein Fryslân (SDF)

De regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) is belegd bij Sociaal Domein Fryslân (SDF). Onderdeel daarvan is gender gerelateerd geweld, waarbij slachtoffers vaak vrouwelijk zijn. Vanuit SDF wordt gewerkt aan beleidsmatige activiteiten en verbinding in het sociaal domein, maar ook in de zorg-straftketen.

In Friesland staat een solide basis rondom de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. De ketensamenwerking verloopt meestal goed en er is veel kennis en expertise. Gebiedsteams worden geschoold in het signaleren van GIA, de meer complexe problematiek wordt via de FAHG-route opgepakt door de keten en voor de meest ernstige problematiek is het MDA++ in werking gesteld. Deze trapsgewijze opschaalmogelijkheid is niet overal in Nederland een vanzelfsprekendheid. Vanuit SDF wordt gericht gestuurd op de regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

In 2021 is de regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties geactualiseerd. Vanuit deze visie werkt SDF samen met de Friese gemeenten aan de diverse beleidsterreinen die raken aan GIA. Daarnaast wordt vanuit GIA SDF op frequente basis contact gezocht met andere domeinen en organisaties, zoals met de GGD, openbare orde en veiligheid, openbaar ministerie, politie, andere regio's en reclassering. Juist omdat de thematiek onder geweld in afhankelijkheidsrelaties op het snijvlak van zorg en veiligheid balanceert, is het noodzakelijk om voor een stevige verbinding te zorgen. Zo wordt bijvoorbeeld de deelname aan het landelijke programma Veilige Steden, wat lieert aan straatintimidatie onderzocht. Dit betreft onveiligheid in de openbare ruimte. SDF probeert met de specifieke kennis over gender gerelateerd geweld de verbinding te leggen tussen gemeenten of intergemeentelijke afdelingen onderling.

Overzicht regionale activiteiten GIA

- Friese Aanpak Huiselijk Geweld (FAHG);
- Subsidierelatie Veilig Thuis: wettelijke taken (advies, onderzoek en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling)
 - Multidisciplinaire Aanpak Kindermishandeling en Huiselijk geweld (MDA++)
 - Beleidsontwikkeling
 - Monitoren trends en ontwikkelingen;
- Subsidierelatie Fier
 - Vrouwenopvang Blijf van m'n lijf Friesland
 - Team Crisis en Spoed: ambulante hulpverlening bij crisis en uitvoer van de wet tijdelijk huisverbod
 - Beleidsontwikkeling, monitoren trends en ontwikkelingen;
- Subsidierelatie Centrum Seksueel Geweld;
- Subsidierelatie op ondersteuning sekswerkers;
- Positionering en facilitering van de Friese aandachtsfunctionarissen GIA;
- Sekswerk:
 - Uniformeren van wet- en regelgeving rondom sekswerk voor alle Friese gemeenten;
 - Voorleggen van een uitvoerbare pilot om het toezicht en de handhaving rondom sekswerk te verbeteren;
 - Het herzien van de gesubsidieerde activiteiten en uitvoering van ondersteuning aan sekswerkers;
- Betrokkenheid bij de landelijke verbetering uitvoer Wet Tijdelijk Huisverbod;
- Inzet op stevigere verbinding zorg-straft, zowel lokaal als regionaal via het Regionaal Netwerk Zorg-Straft;
- Doorontwikkeling van de aanpak GIA, door middel van een jaarwerkplan, projectgroepen GIA en de werkgroep GIA;
- Input leveren ten aanzien van landelijke ontwikkelingen en het vertalen van het landelijke beleid naar de Friese regio;
- Samenwerking op 3Noord niveau ter verbetering van de keten, maar ook ter positionering van het Noorden;
- Het borgen van de aanpak GIA binnen het (toewerken naar het) Toekomstscenario;
- Het werken aan politieke en maatschappelijke bewustwording, onder andere door netwerken en campagnematige activiteiten, zoals:
 - Campagne Week tegen Kindermishandeling, jaarlijks 17-24 november. Aandacht voor kindermishandeling en lokale/regionale initiatieven op dit gebied.
 - Campagne Dag tegen Ouderenmishandeling, jaarlijks 15 juni. Bewustwording van deze problematiek, inzet op signaleren en de opvolging van signalen. Vanaf 2026 is de wens om deze nog verborgen problematiek grootschaliger op te pakken vanuit SDF.

Overzicht regionale activiteiten gender gerelateerd geweld in afhankelijkheidsrelaties

- Stalking:
 - Pilot slachtofferdevice bij stalking (looptijd 09-2024 t/m 12-2025; opvolging wordt op dit moment besproken in de projectgroep Noord Nederland);
 - Deelname projectgroep casustafel hoog risicozaken stalking en intiem terreur. Betreft een pilot op basis van tijdelijke middelen, waarbij vanuit SDF nagedacht wordt over de inrichting en financiering van de expertise uit deze pilot. Ook de aansluiting van de Friese gebiedsteams is een belangrijk punt. Doel is zoveel

- mogelijk in bestaande - goedwerkende - structuren te borgen. Dit raakt ook landelijke vraagstukken waaraan vanuit SDF bijgedragen wordt.
- Verkennende gesprekken rondom inzet van interventie Aware in Friesland.
- Intiem terreur:
 - Project intiem terreur door Fier en GGZ Fryslân, gefinancierd vanuit het Toekomstscenario. In dit project zijn alle aandacht functionarissen GIA van de gemeenten maar ook vanuit ketenpartners getraind in het kunnen signaleren van intieme terreur. De wijze waarop dit project geborgd kan worden, wordt momenteel besproken. Momenteel doen wij dit lokaal in de gemeente Súdwest-Fryslân bij de afdeling OOV.
 - Project complexe scheidingen, gefinancierd vanuit het Toekomstscenario. Bij complexe scheidingen kan sprake zijn van verborgen problematiek als intieme terreur. Ook kunnen kinderen/de scheiding ingezet worden als instrument binnen het geweld.
- Bewustwording en communicatie:
 - Regeringscommissie Grensoverschrijdend Seksueel gedrag en Seksueel Geweld: regiobezoek aan Friesland in mei 2026. Bewustwording en het aanjagen van het maatschappelijke en politieke gesprek over seksueel geweld achter de voordeur.
 - Theatertalkshow #Durftezien over de gevolgen van seksueel geweld, op 27 oktober 2025. Het aanjagen van het maatschappelijke gesprek en zichtbaar maken van dit geweld.
 - Campagne Orange the World, jaarlijks 25 november-10 december. Bewustwording inzake geweld tegen vrouwen en het aanjagen/initiëren van lokale samenwerking op dit thema door verbinding en samenwerking met bijv. welzijnsorganisaties

Beleidsuitvoering Súdwest-Fryslân

De psychische en sociale veiligheid en mentale gezondheid komen op verschillende plekken terug in het beleid; o.a. zowel in het ruimtelijk domein als in het sociaal domein (Wmo, gezondheid) en sport en cultuur. Psychische veiligheid en mentale gezondheid van inwoners heeft namelijk een link met bijna alle gemeentelijk beleidsterrein.

Aanvullend op wat regionaal gedaan wordt en wij lokaal uitrollen komt er geen specifiek apart beleid op veiligheid. Dit wordt regionaal gedaan en implementeren wij lokaal met onze eigen lokale visie en missie en uitgangspunten die passend zijn bij en voor de gemeente Súdwest-Fryslân.

Veiligheid en bewustwording rondom psychische en sociale veiligheid worden ook meegenomen in alle relevante beleidsterreinen. De nadruk ligt op bewustwording, opnemen in beleid en aandacht voor houding en gedrag; niet als eenmalige actie maar als een doorlopende lijn. (Een gevoel van) onveiligheid is helaas niet altijd te voorkomen. Het betreft ook niet altijd de afwezigheid van dreiging. Verbinding (met jezelf, elkaar en de Mienskip) draagt ten allen tijde bij aan psychische en sociale veiligheid en daar zetten wij met gemeentelijk beleid ons volop voor in.

De integraliteit terugkomt in het gedachtegoed van bestaand beleid en diverse beleidsontwikkelingen. Hierbij valt te denken:

- Health in All Policies (HiAP): Gezondheid is geen afzonderlijk thema, maar raakt alle beleidsvelden. Of het nu gaat om mobiliteit, wonen, onderwijs, werk, sport of cultuur - overall liggen kansen o.g.v. psychisch welbevinden en de sociale veiligheid van inwoners.
- FriZA Transformatieplan Mentale Gezondheid & Veerkracht: In het goedgekeurde TP MG&V dat geschreven is voor Friesland in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA) wordt op

een integrale manier gewerkt aan mentaal gezonde(re) en veerkrachtige(re) Friese inwoners die tijdige en passende zorg, ondersteuning of behandeling kunnen vinden binnen de Mienskip. Dit plan focust zich op integrale samenwerking (WAMG), wordt integraal vormgegeven door interventies op alle bouwstenen uit “GGZ uit de Knel” van het Trimbos instituut en integrale ondersteuning van complexe doelgroepen.

- Een programmatische aanpak staat al vaak centraal, zoals bijvoorbeeld bij de LIA. Dit zorgt voor structurele verankering van inclusie- thema’s in zowel bestaand als nieuw beleid en uitvoeringsprocessen (zoals toegankelijkheid in de publieke ruimte). Op deze manier wordt inclusie geen afzonderlijk thema, maar een integraal onderdeel van beleid.

Concreet hebben wij lokaal in beleid aandacht voor veiligheid op de volgende onderwerpen:

Sociaal Domein:

- FrIZA TP MG&V (o.a. preventie, MGN, laagdrempelig steunpunt in ontwikkeling op de Veemarkt en integrale ondersteuning complexe doelgroepen)
- Gala en AZWA
- Nota Gezondheid
- Suïcidepreventie: o.a. de Man in Mind Meetup en campagne daaromheen en actie stiltegebied- bord (stiltegebieden zijn mentale rustzones) in de Week van Wereld Suïcide Preventie Dag, de 113 Ik sjoch dy- bankjescampagne (publiekscampagne om taboe in praten over mentale gezondheid en suïcidaliteit te doorbreken), gatekeeperstrainingen suïcidepreventie en nieuwe wet Integrale suïcidepreventie.
- Preventieve jeugd activiteiten, zoals Zeg eens eerlijk, CoolSúdwest, STORM
- Activiteiten SoCo, zoals JoinUs en Welzijn op Recept.
- Subsidie- relaties met o.a. Stjoer, MindUp (inloop ggz)
- Deelname Coalitie MG, FPA
- Landelijk Actieprogramma mentale gezondheid & ggz, staatssecretaris Tielen, 09 september 2025 (versterken mentale gezondheid, laagdrempelige ondersteuning, wachttijdondersteuning, overgang jeugd ggz- naar volwassen ggz en client- en waakvlamondersteuning)
- Wijkgericht werken en de Integrale Wijkaanpak
- Inclusie: De Lokale Inclusie Agenda (LIA) richt zich op het bevorderen van gelijkwaardigheid, het ervaren van een gevoel van welkom zijn en zich welkom voelen in de fysieke en sociale leefomgeving, het kunnen zijn wie je bent en volwaardig deelnemen aan de samenleving. De thema’s antidiscriminatie, toegankelijkheid en regenboogbeleid zijn significant en verbonden met het versterken van mentale gezondheid en sociale veiligheid.
- Participatie: aandacht ondersteuning aan kwetsbare doelgroepen, zoals personen/jongeren met mentale en psychische problematiek, stress-sensitieve dienstverlening en Individuele Plaatsing en Steun (IPS).

Openbare Orde en Veiligheid (OOV):

OOV speelt een rol in het verbinden van partners, signaleren van risico’s en vertalen van beleid naar de lokale praktijk. Daarnaast heeft OOV een adviserende rol over vraagstukken die de sociale veiligheid raken. OOV richt zich in hoofdlijnen op de volgende taken:

1. **Integrale regie & coördinatie**
 - Afstemmen tussen politie, brandweer, GGD, jeugdzorg, scholen, woningcorporaties, etc.
 - Creëren van een gezamenlijke visie en afspraken (integraal veiligheidsplan).
2. **Lokale veiligheidsanalyse**

- In kaart brengen van cijfers en trends: criminaliteit, overlast, verkeersveiligheid, jeugdproblematiek, ondermijning, radicalisering en het daarop maken van handelingskaders
- Vertalen van landelijke kaders naar de lokale context.
- 3. Preventie & vroeg signalering**
 - Signaleren van risico's in buurten, wijken of groepen (bijvoorbeeld jongerenoverlast, huiselijk geweld, zorg-veiligheidszaken).
 - Organiseren van interventies vóórdat escalatie plaatsvindt. Een middel dat we hiervoor gebruiken is het zorg- en veiligheidsoverleg
- 4. Crisisbeheersing & voorbereiding**
 - Voorbereiden op rampen en crises (oefeningen, draaiboeken, communicatie).
 - Adviseren over veiligheid bij evenementen, demonstraties, of maatschappelijke onrust.
- 5. Beleidsontwikkeling & uitvoering**
 - Opstellen van meerjarenplan veiligheid (Integraal Veiligheidsplan, IVP).
 - Koppeling met thema's zoals ondermijning, cybersecurity, zorg en veiligheid.
- 6. Verbinding met bestuur & samenleving**
 - Ondersteunen van burgemeester en wethouders bij hun rol als gezagsdrager in veiligheid.
 - Contacten onderhouden met bewoners, ondernemers en wijkraden om draagvlak te creëren

OOV speelt een rol in het verbinden van partners, signaleren van risico's en vertalen van beleid naar de lokale praktijk. Naast bovenstaande pijlers houdt OOV zich concreet bezig met;

- een adviserende rol over veiligheid
- Veiligheidsadviseur bij het Zorg- en veiligheidsoverleg
- Uitlezen, wegen en prioriteren van Meld Misdaad Anoniem meldingen
- Jaarlijkse thema Week van de Veiligheid
- Projectgroep Orange the world
- Aandacht functionaris intiem terreur
- Aandachtfunctionaris mensenhandel
- De Uitvoering wet tijdelijk Huisverbod
- Coördineren en ontwikkelen aanpak Jeugdoverlast

Sport en Cultuur:

- Visie Bûtengewoan bewege yn Súdwest-Fryslân: nadruk op de relatie tussen bewegen in de openbare ruimte en mentale gezondheid.
- In het perspectief van cultuurbeleid zijn aanknopingspunten te vinden om de principes van psychische veiligheid en mentale gezondheid te versterken:
 - Kunst en cultuur is een preventief middel voor mentale gezondheid. Voorbeelden: deelname aan culturele activiteiten (muziek, dans, beeldende kunst, theater, musea, de bibliotheek). Dit zorgt voor verbinding, zingeving en de ontwikkeling van vaardigheden en draagt bij aan het verlagen van stress en het vergroten van mentaal welzijn.
 - Kunst heeft invloed op hoe een plek in de openbare ruimte wordt ervaren (gebruik van kleur, licht, geluid en kunst kan worden ingezet om bij te dragen aan psychische veiligheid en mentale rustzones). Voorbeelden: muurschilderingen of kunstprojecten.
 - Kunst en cultuur dragen bij aan de sociale beleving van de openbare ruimte (inwoners kunnen zich meer welkom en gezien voelen) en het gesprek openen als het gaat over psychische veiligheid en mentale gezondheid. Voorbeeld: Het tijdelijke/ rondreizende beeld 'Stille Strijd' van Saskia Stolz in 2024 bij de Broerekerk in Bolsward m.b.t. het thema jongeren en suïcidaliteit.

Ruimtelijke Ordening

- Relatie tussen stedenbouwkundige ontwerpprincipes en kwestie van psychische en sociale veiligheid is onder de aandacht.
- Gezonde Leefomgeving: momenteel worden de verschillende relevante onderwerpen in kaart gebracht om te borgen in beleid(ontwikkelingen) en planvorming; hierbij is ook aandacht voor de invloed van de ontworpen omgeving op mentale gezondheid en wordt integraal samengewerkt met het sociaal domein.
- Verbinding tussen Programma Landelijk Gebied en suïcidepreventie, risicogroep agrariërs.
- Nota Openbare Ruimte

Kansen voor Fryslân

De werkgroep GIA blijft met onverminderde aandacht en betrokkenheid werken aan een betere voorkoming van en hulp bij geweld in afhankelijkheidsrelaties. Elk jaar presenteert zij een jaarwerkplan waarin prioriteiten en projecten (binnen bestaande beleids capaciteit) worden voorgelegd aan AO WMO en informerend aan het PO SDF. Daarnaast blijven de taken rondom accounthouderschap, de vertaling van landelijk beleid naar de regio en het versterken van de samenwerking in de regio, vanzelfsprekend beled bij team GIA van SDF.

In 2025 werd gezamenlijk gewerkt aan een voorstel om bij GIA problematiek meer aandacht te besteden aan het pleger aspect. Tot op heden is de visie dat systeemgericht wordt gewerkt, waarbij het hele gezinssysteem wordt meegenomen. In de praktijk is dit niet altijd zo, omdat benadering en bejegening van een (mogelijke) pleger anders is dan van een slachtoffer. Het niet betrekken van een mogelijke pleger, is echter een gemiste kans omdat eenzijdig aan verandering van de situatie gewerkt wordt.

In het PO WMO op 9 oktober aanstaande ligt een financieringsvraag voor aan de Friese gemeenten om vanuit overschietende Toekomstscenario-middelen een bedrag van € 150.000,- over te hevelen naar de aanpak GIA. De werkgroep GIA zet deze middelen graag in om extra uitvoeringsinzet te kunnen plegen op cultuursensitief werken en het vergroten van culturele aspecten rondom GIA.

Kansen voor Súdwest-Fryslân

Gekeken is of een thema avond georganiseerd kan worden rondom het thema veiligheid en wanneer deze dan kan plaatsvinden. Zowel de agenda van de raad, als de commissies zijn tot einde van dit jaar vol gepland en kan dus niet op korte termijn plaatsvinden. In de nieuwe raadsperiode wordt opnieuw gekeken of het wenselijk is om een bijeenkomst te organiseren over het thema Veiligheid.

Campagnes en acties

Diverse concrete acties worden reeds ondernomen. In bovenstaande stuk staan deze reeds benoemd maar hierbij een (niet limitatieve) opsomming:

- Campagne Week tegen Kindermishandeling, jaarlijks 17-24 november. Aandacht voor kindermishandeling en lokale/regionale initiatieven op dit gebied.
- Campagne Dag tegen Ouderenmishandeling, jaarlijks 15 juni. Bewustwording van deze problematiek, inzet op signaleren en de opvolging van signalen. Vanaf 2026 is de wens om deze nog verborgen problematiek grootschaliger op te pakken vanuit SDF.

- Regeringscommissie Grensoverschrijdend Seksueel gedrag en Seksueel Geweld: regiobezoek aan Friesland in mei 2026. Bewustwording en het aanjagen van het maatschappelijke en politieke gesprek over seksueel geweld achter de voordeur.
- Theatertalkshow #Durftezien over de gevolgen van seksueel geweld, op 27 oktober 2025. Het aanjagen van het maatschappelijke gesprek en zichtbaar maken van dit geweld.
- Campagne Orange the World, jaarlijks 25 november-10 december. Bewustwording inzake geweld tegen vrouwen en het aanjagen/initiëren van lokale samenwerking op dit thema door verbinding en samenwerking met bijv. welzijnsorganisaties
- Man in Mind Meetup en campagne daaromheen - actie stiltegebied- bord (mentale rustzones) in de Week van Wereld Suïcide Preventie Dag,
- de 113 Ik sjoch dy- bankjescampagne (publiekscampagne om taboe in praten over mentale gezondheid en suïcidaliteit te doorbreken), gatekeeperstrainingen suïcidepreventie en nieuwe wet Integrale suïcidepreventie vanaf 2026
- Preventieve jeugd activiteiten, zoals; Zeg eens eerlijk, CoolSúdwest, STORM
- Activiteiten SoCo, zoals; JoinUs, Welzijn op Recept.
- Subsidie- relaties met o.a. Stjoer, MindUp (inloop ggz)
- Wijkgericht werken en de Integrale Wijkaanpak
- Jaarlijkse thema Week van de Veiligheid

Systeem en Toegang

Voor het registreren van zaken die spelen op het gebied van veiligheid maken wij gebruik van onze eigen interne systemen. Dit heeft met name betrekking op de veiligheid van de leefomgeving. Gaat het om veiligheid in de zin van bijvoorbeeld GIA zijn er andere routes. Denk hierbij aan:

- Bij acuut gevaar 112
- Meldpunt zorgwekkend gedrag. 0800-1205
- Meld Misdaad Anoniem meldingen
- Veilig Thuis

In samenwerking met de afdelingen Dienstverlening en Openbare Orde en Veiligheid onderzoeken we momenteel hoe het meldproces voor veiligheid gerelateerde signalen via de gemeentelijke website vereenvoudigd en verbeterd kan worden. Het doel is om inwoners, ondernemers en instellingen sneller en makkelijker in staat te stellen om meldingen te doen van bv. onveilige situaties of verdachte omstandigheden. We kijken daarbij onder meer naar de vindbaarheid van het meldpunt op de website, de gebruiksvriendelijkheid, en de mogelijkheden voor snellere opvolging en terugkoppeling richting de melder. Met deze verbeteringen willen we bijdragen aan een effectiever veiligheidsbeleid en een betere dienstverlening. De raad wordt over de voortgang van dit traject geïnformeerd middels de BeRap, in Q1 van 2026.

Links

Friese Aanpak Huiselijk Geweld [FAHG](#)
Gezondheidsnota [Nota Gezondheid](#)
Mentale Gezondheid & Veerkracht [FRIZA](#)
Lokale Inclusie Agenda [LIA](#)
Gezond en Actief Leven Akkoord [GALA](#)
Aanvullen Zorg- en Welzijnsakkoord [AZWA](#)
Openbare Orde en Veiligheid [Integraal Veiligheidsplan](#)

Bijlage(n) Geen

